

COVID-19 käitumisjuhised kauplustele, kaubanduskeskustele ja toitlustusasutustele, sh restoranidele ja kohvikutele

COVID-19 on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele õhu teel piisknakkuse või saastunud pindade kaudu, peamiselt lähikontaktis nakkusohtliku inimesega, kellel on nakkusele iseloomulikud sümptomid. Viirus võib põhjustada köha, nohu, palavikku ja hingamisraskuseid.

Viirus püsib saastunud pindadel kuni 72 tundi, kuid hävineb puhastamisel ja desinfitseerimisel.

Ennetage COVID-19 levimist

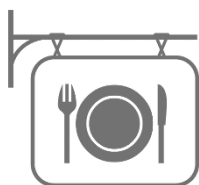
- Vältige kassatšekkide ja sularaha üleandmisel füüsilist kontakti.
- Korraldage ringi valmistoidu iseteeninduslettide kasutus, pakendage võimalusel lahtist valmistoitu müügikohas tarbija jaoks ette.
- Pakkuge valmistoit ainult pakendatuna (nt saiakesed, vorstid, kommid, küpsised, pähklid, salat jms), korraldage pakendamine selliselt, et see toimuks eraldi ruumis või 2 meetrit klientide liikumisteest eemal. Veenduge, et ühekordsed pakendid (nt kohvitopsid) ei oleks klientidele vabalt kättesaadavad.
- Järgige tavapäraseid toidukäitlemise nõudeid.
- Tagage, et kõik toitu käitlevad töötajad on läbinud piisava toiduhügieenialase koolituse.
- Ärge korraldage toidu degusteerimisi ja teiste toodete tutvustamisi.
- Puhastage ja desinfitseerige kõiki sagedasti puudutatavaid ja toiduga kokku puutuvaid pindu (sh müügilette) tavapärasest sagedamini.
- Kõigile teistele kohapeal teenust osutavatele isikutele (nt seadmete paigaldajad, remontijad) tagage koheselt kätepesu ja desinfitseerimise võimalused.
- Järgige tavapäraseid koristus- ja ventilatsiooninõudeid.
- Järgige puhastusvahendite tootja avaldatud kasutusjuhendit. Koostage vastavalt tootele puhastusgraafikud koos sagedusega erinevatele pindadele.
- Kõik võimalikud viirusega saastunud jäätmed (sh isikukaitsevahendid) hoiustada teistest jäätmetest eraldatuna suletud kotis ning käideldge 72 tunni möödudes tavajäätmetena.

Ennetage COVID-19 levimist kauplustes ja kaubanduskeskustes

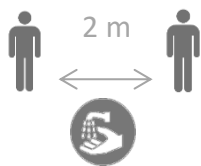
- Vältige kogunemisi kaubanduskeskustes.
- Võimalusel lugege sisse teavitus ning teavitage läbi kõlarite, et inimesed hoiaksid distantsi minimaalselt 2 meetrit (sh kassajärjekordades) ning vähendaksid kaupade puudutamist.
- Ärge lisage väljapanekutele toodete testreid (nt kosmeetikatoodetele).
- Pöörake tavapärasest enam tähelepanu iseteeninduspultide ja -kassade, ostukäru ja -korvide, kaalude jms puhastamissagedusele. Iseteeninduspulte ja kassade puutetundlikke ekraane puhastada võimalusel peale iga kasutamiskorda.
- E-poe olemasolul soodustage selle kasutamist.
- Korraldage kassade töö nii, et klientidel oleks järjekorras võimalik hoida distantsi minimaalselt 2 meetrit ning tulla kassapidajale lähemale ainult maksmise hetkeks. Kasutage põrandal tähiseid või silte distantsi hoidmiseks.
- Võimalusel paigaldage kassa ette pleksiklaas. Vajab regulaarselt puhastamist.

Ennetage COVID-19 levimist toitlustusettevõttes

- Pakkuge ainult toidu kaasamüüki ja kojuvedu.
- Hoidke toidu kaasamüügiks kasutatavaid pakendeid ja söögiriistu viisil, mis aitab vältida nende võimalikku kontakti viirus kandjatega.

Kaitske enda kliente

- Soovitage klientidel hoida üksteisest minimaalselt 2 meetrit distantsi.
- Tagage klientidele võimalused käte desinfitseerimiseks ja pesuks.
- Asetage käte desinfitseerimisvahendid klientide liikumisteedele nähtavasse kohta.
- Paigaldage vastavad piltjuhised desinfitseerimis- ja pesukohtade juurde.

Kaitske enda töötajaid

- Jälgige töötajate tervist. Eelpool loetletud haigussümptomitega töötajad saatke koju ja andke kaasa isolatsioonijuhised 14-ks päevaks.
- Haigestunu peaks konsulteerima oma perearstiga. Kui perearst kinnitab haigestunud COVID-19 diagnoosi peab haigestunu teatama seda temaga lähikontaktis* olnud inimestele (sh kolleegidele). Lähikontaktid peaksid jääma samuti 14-ks päevaks koju. Kui COVID-19 diagnoos kinnitust ei leia, võivad kolleegid jätkata tavapärasest rutiini, kuid jälgima 14 päeva jooksul hoolikalt oma tervist. Sümptomite avaldumisel tuleks kindlasti ka neil koju jääda.
- Hoidke klientidega minimaalselt 2 meetrit distantsi.
- Võimaldage töötajatel regulaarset kätepesu vee ja seebiga vähemalt 20 sekundit, vähemalt iga 2 h järel.
- Kui kätepesu ei ole võimalik, desinfitseerige võimalusel käsi minimaalselt 70% etanoolipõhise käte antiseptikumiga. Nähtavalt määrduvad käed tuleb kindlasti pesta.
- Soovitage klientidega kokku puutuvatel töötajatel kanda lisaks tekstiilkinnastele kummikindaid. Enne kinnaste kasutamist ja nende eemaldamisel desinfitseerige käsi. Kinnaste eemaldamine: ühe käe kindaga võtke teise käe kinda peopesa ja randmevahelisest kinda osast sõrmedega ja tõmmake kinnast käest nii, et kinnas läheks pahupidi (saastunud pool jääks sissepoole). NB! Ühekordseid kindaid ei pesta ega desinfitseerita ning need tuleb kassast lahkudes eemaldada ja panna pealt suletavasse kotti.
- Maski kasutamisel järgige tootjapoolset maksimaalset kasutusaega ja kasutusreegleid.
- Tööriided (sh tekstiilkindad, tööjalanõud) peske peale igat vahetust, maksimaalsel kangale lubatud pesutemperatuuril. Riideid ja teisi tööl kasutatavaid vahendeid ei tohi koju viia.
- Minimeerige riskirühmadesse kuuluvate töötajate (eelkõige vanemaealised ja krooniliste haiguste ja immuunpuudulikkusega inimesed) kokkupuudet klientidega.
- Võimalusel korraldage töö ühes vahetuses või vahetuste üleandmine nii, et erinevate vahetuste töötajad üksteisega kokku ei puutuks.

Käsi tuleb pesta:

- enne töö alustamist;
- enne kuumtöödeldud või valmistoidu käitlemist;
- pärast kuumtöötlemata toidu käitlemist või valmistamist;
- pärast jäätmete käitlemist;
- pärast koristamist;
- pärast tualeti kasutamist;
- pärast nina nuuskamist, aevastamist või köhimist;
- pärast söömist, joomist või suitsetamist;
- pärast raha käsitlemist.

Lähikontakt* on:

- otsene füüsiline kontakt COVID-19 haigega (nt kätlemine);
- otsene kontakt COVID-19 haige eristega ilma kaitsevahendeid kasutamata (nt on peale köhitud);
- koos viibimine COVID-19 haigega vähemalt 15 minutit ja kuni 2 meetri kaugusel
- viibimine COVID-19 haigega ühes ruumis vähemalt 15 minutit ja kuni 2 meetri kaugusel.

Juhendeid ja soovitusi leiate:

[Terviseameti koroonaviiruse haigus COVID-19 trükised ja juhendmaterjalid](#)

[Veterinaar- ja Toiduameti soovitusel toidukäitlejatele seoses koroonaviirusega](#)

[Tööinspektsiooni soovitusel tööandjale ja töötajale](#)

SOTSIAALMINISTEERIUM

VETERINAAR- JA TOIDUAMET

TERVISEAMET